

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

14 - యుద్ధకాండ చతుర్దశః సర్గఃt

|| ప్రహస్తవిభిషణవివాదః ||

నిశాచరేంద్రస్య నిశమ్య వాక్యం
స కుంభకర్ణస్య చ గర్జితాని |
విభిషణో రాక్షసరాజముఖ్యం
ఉవాచ వాక్యం హితమర్థయుక్తమ్ || 1 ||

వృతో హి బాహ్యంతరభోగరాశి-
-శ్చింతావిషః సుస్థితతీక్ష్ణదంష్ట్రః |
పంచాంగులీపంచశిరోతికాయః
సీతామహాహిస్తవ కేన రాజన్ || 2 ||

యావన్న లంకాం సమభిద్రవంతి
వలీముఖాః పర్వతకూటమాత్రాః |
దంష్ట్రాయుధాశ్చైవ నఖాయుధాశ్చ
ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ || 3 ||

యావన్న గృహ్లాంతి శిరాంసి బాణా
రామేరితా రాక్షసపుంగవనామ్ |
వజ్రోపమా వాయుసమానవేగాః
ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ || 4 ||

[* అధికశ్లోకం -భిత్త్వా న తావత్ప్రవిశంతి కాయం
ప్రాణాంతికాస్తేఽశనితుల్యవేగాః |
శితాః శరా రాఘవవిప్రముక్తాః
ప్రహస్త తేనైవ వికత్థసే త్వమ్ ||*]
న కుంభకర్ణేంద్రజితౌ న రాజా
తథా మహాపార్శ్వమహోదరౌ వా |
నికుంభకుంభౌ చ తథాతికాయః
స్థాతుం న శక్తౌ యుధి రాఘవస్య || 5 ||

జీవంస్తు రామస్య న మోక్షసే త్వం గుప్తః సవిత్రాఽప్యథవా మరుద్భిః |
న వాసవస్యాంకగతో న మృత్యో ర్ష ఖం న పాతాలమనుప్రవిష్టః || 6 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

14 - యుద్ధకాండ చతుర్దశః సర్గః

నిశమ్య వాక్యం తు విభీషణస్య తతః ప్రహస్తా వచనం బభాషే |
 న నో భయం విద్మ న దైవతేభ్యో న దానవేభ్యో హ్యథవా కుతశ్చిత్ || 7 ||
 న యక్షగంధర్వమహోరగేభ్యో భయం న సంఖ్యే పతగోత్తమేభ్యః |
 కథం ను రామాద్భవితా భయం నో నరేంద్రపుత్రాత్సమరే కదాచిత్ || 8 ||
 ప్రహస్తవాక్యం త్వహితం నిశమ్య విభీషణో రాజహితానుకాంక్షీ |
 తతో మహాత్మా వచనం బభాషే |
 ధర్మార్థకామేషు నివిష్టబుద్ధిః || 9 ||
 ప్రహస్త రాజా చ మహోదరశ్చ త్వం కుంభకర్ణశ్చ యథార్థజాతమ్ |
 బ్రవీథ రామం ప్రతి తన్న శక్యం యథా గతిః స్వర్గమథర్తబుద్ధేః || 10 ||
 వధస్తు రామస్య మయా త్వయా వా ప్రహస్త సర్వైరపి రాక్షసైర్యా |
 కథం భవేదర్థవిశారదస్య మహార్ణవం తర్తుమివాప్లవస్య || 11 ||
 ధర్మప్రధానస్య మహారథస్య ఇక్ష్వాకువంశప్రభవస్య రాజ్ఞః |
 ప్రహస్త దేవాశ్చ తథావిధస్య కృత్యేషు శక్తస్య భవంతి మూఢాః || 12 ||
 తీక్ష్ణా నతా యత్తవ కంకపత్రా దురాసదా రాఘవవిప్రముక్తాః |
 భిత్త్వా శరీరం ప్రవిశంతి బాణాః ప్రహస్త తేనైవ వికత్థసే త్వమ్ || 13 ||
 న రావణో నాతిబలస్త్రిశీర్షో న కుంభకర్ణస్య సుతో నికుంభః |
 న చేంద్రజిద్ధాశరథిం ప్రసోఢుం త్వం వా రణే శక్తసమం సమర్థాః || 14 ||
 దేవాంతకో వాఽపి నరాంతకో వా తథాఽతికాయోఽతిరథో మహాత్మా |
 అకంపనశ్చాద్రిసమానసారః స్థాతుం న శక్తా యుధి రాఘవస్య || 15 ||
 అయం హి రాజా వ్యసనాభిభూతో మిత్రైరమిత్రప్రతిమైర్భవద్భిః |
 అన్యాస్యతే రాక్షసనాశనాయ తీక్ష్ణః ప్రకృత్యా హ్యసమీక్ష్యకారీ || 16 ||
 అనంతభోగేన సహస్రమూర్ధ్నా నాగేన భీమేన మహాబలేన |
 బలాత్పరిక్లిప్తమిమం భవంతో రాజానముత్కిప్య విమోచయంతు || 17 ||
 యావద్ధి కేశగ్రహణాం సుహృద్భిః సమేత్య సర్వైః పరిపూర్ణకామైః |
 నిగృహ్య రాజా పరిరక్తితవ్యో భూతైర్యథా భీమబలైర్లహీతః || 18 ||
 సంహారిణా రాఘవసాగరేణ ప్రచ్ఛాద్యమానస్తరసా భవద్భిః |
 యుక్తస్త్వయం తారయితుం సమేత్య కాకుత్స్థ పాతాలముఖే పతన్యః || 19 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

14 - యుద్ధకాండ చతుర్దశః సర్గః

ఇదం పురస్యాస్య సరాక్షసస్య
రాజ్ఞశ్చ పథ్యం సనుహృజ్ఞనస్య |
సమ్యగ్ని వాక్యం స్వమతం బ్రవీమి
నరేంద్రపుత్రాయ దదామ పత్నీమ్ || 20 ||

పరస్య వీర్యం స్వబలం చ బుద్ధ్యా
స్థానం క్షయం చైవ తథైవ వృద్ధిమ్ |
తథా స్వపక్షేప్యనుమృశ్య బుద్ధ్యా
వదేత్తమం స్వామిహితం చ మంత్రీ || 21 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతుర్దశః
సర్గః || 14 ||

